

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.411.003.02.2016
K/16/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	K/16/002 - Wykorzystanie uwag i realizacja wniosków zawartych w wystąpieniach po kontroli P/13/168 Zagospodarowanie osadów powstających w oczyszczalniach ścieków komunalnych i kontroli P/09/167 Zagospodarowanie osadów powstających w oczyszczalniach ścieków komunalnych w województwie wielkopolskim w latach 2007-2009 (I półrocze).	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu	
Kontrolerzy	1. Krystian Polus, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99856 z dnia 26 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Jacek Młynarczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/9/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 3-5)	
Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o., ul. Harcerska 16, 63-000 Środa Wielkopolska, zwane dalej „Spółką”	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Buczkowski, Prezes Zarządu Spółki ¹ (dowód: akta kontroli str. 6-8)	

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Spółki w zakresie zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych³ powstających w Oczyszczalni ścieków w Chwałkowie⁴ i realizację wniosków pokontrolnych NIK przedstawionych po kontroli w 2013 r.

Spółka prowadziła wymaganą dokumentację w zakresie wytwarzania, magazynowania i przekazywania do rolniczego wykorzystania osadów powstających w Oczyszczalni oraz wywiązywała się z obowiązków sprawozdawczych w tym zakresie. Przestrzegano warunków wytwarzania i magazynowania osadów na terenie Oczyszczalni poprzez ich higienizowanie i zapewnienie wymaganych badań fizykochemicznych.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły niezapewnienia właściwej separacji osadów niebadanych od przebadanych, skutkiem czego było wydawanie

¹ Od 20 grudnia 2002 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej „osady”.

⁴ Zwanej dalej „Oczyszczalnią”.

odbiorcom również osadu niebadanego o nieznanych parametrach. Tym samym nie został zrealizowany wniosek pokontrolny NIK z 2013 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja wniosków z kontroli NIK nr P/13/168. Kontrole Spółki przez organy samorządu wojewódzkiego oraz inspekcję ochrony środowiska.

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach 2014 – 2016⁵ Oczyszczalnia kontrolowana była przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

(dowód: akta kontroli str. 6-63)

W okresie od 19 czerwca do 6 lipca 2015 r. Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził w Spółce kontrolę przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska w latach 2012 -2014. W ramach tej kontroli badaniu podlegała realizacja obowiązków wynikających z przepisów prawa w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania komunalnych osadów ściekowych. Kontrola w powyższym zakresie nie wykazała nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 9-27)

W dniu 18 listopada 2015 r. Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu przeprowadził w Spółce kontrolę prawidłowości naliczania i odprowadzania opłat za korzystanie ze środowiska i gospodarki odpadami w okresie od 2010 r. W zakresie gospodarki odpadami kontroli poddana została ewidencja odpadów oraz prawidłowość i rzetelność danych zawartych w zbiorczych zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów, o sposobie gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Kontrola w ww. zakresie nie wykazała nieprawidłowości dotyczących okresu objętego kontrolą NIK.

(dowód: akta kontroli str. 28-66)

1.2. W okresie objętym kontrolą Spółka nie była obciążana karami i grzywnami z tytułu nieprawidłowego gospodarowania osadami.

(dowód: akta kontroli str. 67-68)

1.3. Spółka podjęła działania mające na celu realizację wniosków sformułowanych po kontroli NIK nr P/13/168, przeprowadzonej w I półroczu 2013 r. Został opracowany nowy „Program zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych z Oczyszczalni Ścieków w Chwałkowie”⁶. Spółka zawarła również nowe umowy z odbiorcami osadów, których przedmiotem był odbiór i rolnicze wykorzystanie ustabilizowanych osadów ściekowych o kodzie 19 08 05, wytworzonych w Oczyszczalni⁷. W pozycji 3 rozdziału II „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji na lata 2014 – 2016” ujęto zadanie inwestycyjne pn.: „Projekt przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków wraz z przepompownią – komora napowietrzania + rozbudowa placu składowania osadu”. Środki przeznaczone na realizację tego zadania w 2016 r. wynosiły 300 tys. zł⁸. W okresie objętym kontrolą badania

⁵ Do dnia zakończenia kontroli, zwany dalej „okresem objętym kontrolą”.

⁶ Autor projektu: EKOTOP Roman Sobczyk z siedzibą w Pile.

⁷ Umowy: z dnia 25 marca 2014 r. i 15 października 2015 r. z Tomaszem Putzem oraz Malwiną Putz (Marianowo Brodowskie) i z dnia 9 marca 2015 r. z Jackiem Pawlakiem (Środa Wielkopolska).

⁸ Do dnia zakończenia kontroli roboty nie zostały rozpoczęte.

laboratoryjne osadów wykonywane były nie rzadziej niż raz na cztery miesiące. Próbkę gruntów i osadów do badań laboratoryjnych pobierała firma zewnętrzna⁹, która przekazywała je do badań do akredytowanego laboratorium badawczego¹⁰. Zakres akredytacji laboratorium badawczego był zgodny z zakresem określonym w §§ 5 ust. 1 rozporządzeń Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. i 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych¹¹. Spółka dysponowała raportami z badań składu jakościowego komunalnych osadów ściekowych przeznaczonych do odzysku metodami agrotechnicznymi oraz określającymi wielkość dawek wprowadzanych do gleby.

(dowód: akta kontroli str. 69-178) Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nie zrealizowano w pełni wniosku pokontrolnego nr 3, dotyczącego podjęcia działań w celu oddzielenia osadów przebadanych laboratoryjnie od osadów niebadanych, magazynowanych na terenie Oczyszczalni. Spółka deklarowała m.in., że do końca 2013 r. zostanie usunięta skarpa ziemi z tyłu placu składowego osadu oraz zostanie rozebrany murek oporowy, co umożliwi dostęp do osadów z dwóch stron i odbiór wyłącznie osadu przebadanego laboratoryjnie. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK, nie podjęto działań w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 179-200)

Wyjaśniając niepodjęcie działań w celu modernizacji placu składowego osadu Prezes Zarządu Spółki podał m.in., że początkowo faktycznie planowano otworzyć plac składowania osadu z drugiej strony, jednak z powodu braku dróg dojazdowych, zbyt małej powierzchni placu oraz wysokich kosztów, zrezygnowano z wykonania tego zamierzenia. W planie inwestycyjnym na lata 2014 – 2016 jest jednak przewidziana modernizacja Oczyszczalni. Modernizacja obejmować ma również plac składowy. Planuje się budowę drugiego placu składowania osadu lub rozbudowę istniejącego, co umożliwi oddzielenie osadów niebadanych od przebadanych.

(dowód: akta kontroli str. 201-204)

Ocena częściowa

Kontrole przeprowadzone w Spółce w okresie objętym kontrolą przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu nie wykazały nieprawidłowości. Spółka zrealizowała większość wniosków pokontrolnych po kontroli przeprowadzonej przez NIK w 2013 r. Nie został zrealizowany wniosek pokontrolny dotyczący dostosowania placu składowego osadu w celu oddzielenia osadów niebadanych od przebadanych, co wyjaśniono brakiem dróg dojazdowych, zbyt małą powierzchnią placu oraz wysokimi kosztami jego modernizacji. Spółka zadeklarowała jednak, że w najbliższym czasie plac składowy osadu będzie odpowiednio zmodernizowany.

2. Ewidencjonowanie osadów ściekowych, realizacja obowiązków sprawozdawczych

Opis stanu faktycznego

2.1. Spółka posiadała „Ogólną instrukcję eksploatacji Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Chwałowie”, opracowaną w 2013 r.¹². Ponadto Spółka posiadała

⁹ EKOTOP Roman Sobczyk z siedzibą w Pile.

¹⁰ WESSLING POLSKA sp. z o. o. z siedzibą w Krakowie; certyfikat akredytacji Nr AB 918 Polskiego Centrum Akredytacji, ważny do dnia 9 czerwca 2016 r.

¹¹ Odpowiednio Dz. U. Nr 137, poz. 924 i Dz. U. poz. 257, dalej „rozporządzenia koś”.

¹² Zwaną dalej „Instrukcją eksploatacji oczyszczalni”

schemat technologiczny linii ściekowej oraz instrukcje stanowiskowe obsługi maszyn, urządzeń i instalacji, zarówno technologiczne, jak i służące do zapobiegania lub usuwania skutków awarii oraz dotyczące sposobów i dróg ewakuacji załogi. Rozdział 14 Instrukcji obsługi oczyszczalni stanowił o gospodarce osadami ściekowymi. Szczegółowo zostały opisane: status osadu ściekowego, pojęcia i definicje, sposób postępowania z osadem ściekowym i odpowiedzialność jego wytwórcy oraz kontrola stosowania osadów.

(dowód: akta kontroli str. 205-268)

Spółka posiadała pozwolenie wodnoprawne, wydane przez Starostę Średzkiego¹³, na szczególne korzystanie z wód, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne¹⁴, tj. w zakresie wyprowadzania oczyszczonych ścieków komunalnych istniejącym wylotem Ø 600 mm z Oczyszczalni do rowu melioracji szczegółowej D-4 z zachowaniem m.in. określonych warunków dotyczących ilości i jakości oczyszczonych ścieków wprowadzanych do odbiornika. Pozwolenie to zobowiązywało Spółkę m.in. do postępowania z osadami pościekowymi zgodnie z przepisami (pkt III. 2). Osady wykorzystywane były w sposób zdefiniowany w art. 3 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹⁵, tj. rozprowadzane na powierzchni ziemi lub wprowadzane do gleby. Pozwolenie wodnoprawne wydane zostało na okres do dnia 18 kwietnia 2022 r.

(dowód: akta kontroli str. 269-271)

Starosta Średzki decyzją z dnia 18 grudnia 2013 r.¹⁶ udzielił Spółce pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Ww. pozwolenie określało m.in. rodzaj i ilość odpadów przewidzianych do wytworzenia w ciągu roku w związku z eksploatacją Oczyszczalni (skratki, kod 19 08 01 – 200 Mg/rok; zawartość piaskowników, kod 19 08 05 – 300 Mg/rok i ustabilizowany komunalny osad ściekowy kod 19 08 05 – 15.000 Mg/rok). Pozwolenie to obowiązuje do dnia 17 grudnia 2023 r. Ponadto Spółka posiadała zezwolenie Starosty Średzkiego z dnia 8 grudnia 2014 r.¹⁷ na przetwarzanie odpadów. W ww. zezwoleniu wyszczególniono następujące rodzaje odpadów:

- odpady poddawane przetworzeniu:
 - ustabilizowane komunalne osady ściekowe, kod ex19 08 05 – 15.000 Mg/rok; osady z klarowania wody, kod 19 09 02 – 500 Mg/rok; odpady ze studzienek kanalizacyjnych, kod 20 03 06 – 500 Mg/rok,
 - odpady powstające w wyniku przetwarzania odpadów:
 - ustabilizowane komunalne osady ściekowe, kod 19 08 05 – 1.500 Mg/rok.
- Zezwolenie obowiązuje do dnia 7 grudnia 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 272-279)

2.2. Karty: ewidencji osadów i przekazania odpadów za 2014 i 2015 r. zawierały wszystkie informacje przewidziane w załącznikach do rozporządzeń Ministra Środowiska w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów z dnia 8 grudnia 2010 r.¹⁸ i 12 grudnia 2014 r.¹⁹

(dowód: akta kontroli str. 280-309)

¹³ Decyzja z dnia 19 kwietnia 2012 r. OS.6341.12.2012

¹⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 469, ze zm., dalej „Prawo wodne”.

¹⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 21, ze zm.; dalej „ustawa o odpadach”.

¹⁶ OS.6220.5.2013

¹⁷ OS.6233.36.2014

¹⁸ Dz. U. Nr 249, poz. 1673;

¹⁹ Dz. U. poz. 1973.

2.3. Zaewidencjonowana masa wytworzonych osadów (ustalona szacunkowo w sposób opisany w punkcie 3.1. wystąpienia) była zgodna z informacjami wykazanymi w rocznych zbiorczych zestawieniach danych o komunalnych osadach ściekowych, przesyłanych marszałkowi województwa (załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach²⁰). Zbiorcze zestawienia danych Spółka przedkładała w terminie, tj. do 15 marca następnego roku kalendarzowego. Nie były dokonywane korekty danych zawartych w tych zestawieniach.

(dowód: akta kontroli str. 310-320)

2.4. Powierzchnia gruntów, na których stosowano osady wykazywana w rocznych zbiorczych zestawieniach danych o komunalnych osadach ściekowych była zgodna z wielkościami wynikającymi z umów zawartych z dysponentami gruntów, na których osady te były stosowane.

(dowód: akta kontroli str. 150-177 i 310-320)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Spółka prawidłowo prowadziła osadów zaewidencjonowana masa wytworzonych osadów ustalona szacunkowo w sposób opisany w punkcie 3.1. wystąpienia i przedstawiona w informacjach przesyłanych marszałkowi województwa była zgodna z danymi wykazanymi w rocznych zestawieniach danych o komunalnych osadach ściekowych.

3. Postępowanie z wytworzonymi osadami ściekowymi na terenie oczyszczalni

Opis stanu
faktycznego

3.1. Liczba mieszkańców obsługiwanych przez Oczyszczalnię wynosiła na 31 grudnia:

- 2014 r. – 28.291 mieszkańców, w tym korzystających z systemu kanalizacyjnego – 18.074, a obsługiwanych przez tabor asenizacyjny – 5.215;
- 2015 r. – 26.325 mieszkańców, w tym korzystających z systemu kanalizacyjnego – 19.130, a obsługiwanych przez tabor asenizacyjny – 4.219.

W latach 2014 – 2015 równoważna liczba mieszkańców w aglomeracji Środa Wielkopolska według danych Spółki wynosiła 28.291 RLM.

Ilość oczyszczonych ścieków komunalnych ogółem w Oczyszczalni w ciągu 2014 r. wynosiła 1.556 tys. m³/r., a w 2015 r. – 1.488 tys. m³/r. w tym ścieków dowiezionych wozami asenizacyjnymi odpowiednio 120 tys. m³/r. i 97 tys. m³/r.

W okresie objętym kontrolą w Oczyszczalni wytworzono następujące ilości osadów:

w 2014 r. – 8.260 Mg osadów, a w przeliczeniu na suchą masę 2.212 Mg,

w 2015 r. – 5.900 Mg osadów, a w przeliczeniu na suchą masę 1.849 Mg.

²⁰ Dz. U. Nr 249, poz. 1674, uchylone z dniem 23 stycznia 2013 r. Dane za lata 2014 i 2015 przekazywano nadal według tych wzorów, zgodnie z art. 237 pkt 1 i 237a pkt 1 ustawy o odpadach.

Wytworzone osady zostały wykorzystane w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

(dowód: akta kontroli str. 280-302 i 321-323)

Spółka nie posiadała wagi do ważenia osadu. Masa osadu przekazywanego na składowisko osadu ustalana była na podstawie liczby cykli prasy komorowej. Na podstawie ważeń kontrolnych, sprawdzających masę osadu z jednego cyklu, została ustalona średnia masa jednego zrzutu (4 tony). Masa osadu wydawanego odbiorcom ustalana była na podstawie ilości transportów i ich ładowności. Wykonywane były kontrolne ważenia przyczep z osadem. Wszystkie osady zostały poddane higienizacji wodnym roztworem chlorku żelazowego i mlekiem wapiennym.

(dowód: akta kontroli str. 184-200 i 324-325)

3.2. Zagęszczany osad był pobierany pompowo do zbiornika nadawy. W procesie przepompowywania osadu (przez mieszacz rurowy) do osadu dodawany był PIX (wodny roztwór chlorku żelazowego – chlorek żelaza III) oraz zawiesina mleka wapiennego. Następnie mieszanina ta była podawana pompowo do prasy komorowej osadu. Po odwodnieniu w prasie komorowej osad trafiał na składowisko osadu. Składowisko osadu stanowił utwardzony niezadaszony plac (o podłożu betonowym) z trzech stron ogrodzony murem oporowym. Przy wjeździe na plac było zamontowane na całej szerokości odwodnienie liniowe. Dostęp do placu był z jednej strony (od południa), co uniemożliwiało oddzielenie osadów niezbadanych od osadów przebadanych. Osad składowany był na całej szerokości placu.

(dowód: akta kontroli str. 184-200)

3.3. Badania laboratoryjne osadów²¹ magazynowanych na terenie oczyszczalni odbywały się z częstotliwością określoną w §§ 5 ust. 2 rozporządzeń koś. Badania laboratoryjne osadów prowadziły laboratoria posiadające certyfikat akredytacji²² Polskiego Centrum Akredytacji w dziedzinie badania osadów ściekowych oraz pobierania próbek do badań fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych. W raportach z badań laboratoryjnych osadów podano metody referencyjne badań oraz sposób poboru próby osadu do badań. Badania osadów wykonano metodami referencyjnymi podanymi w załącznikach nr 4 do przywołanych rozporządzeń, a sposób poboru prób był zgodny z metodyką podaną w ich §§ 5 ust. 3. W sprawozdaniach stwierdzono, że badany osad pod względem zawartości metali ciężkich oraz stanu sanitarnego spełnia warunki dopuszczające do wykorzystania w rolnictwie, bądź do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu lub do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.

(dowód: akta kontroli str. 310-320 i 326-1312)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Konstrukcja składowiska osadu uniemożliwiała oddzielenie osadów niezbadanych od osadów przebadanych. Gromadzone osady w okresie od pobrania próby do badania, do czasu ich wywozu nie były badane. W ten sposób w 2014 r. wydano odbiorcom - 3.932 Mg osadów nieprzebadanych, a w 2015 r. odpowiednio 1.648 Mg tych osadów. Brak wyników badań dla każdej partii wydanych odbiorcy osadów jest

²¹ Badania laboratoryjne osadów w 2014 r. gromadzonych na terenie oczyszczalni przeprowadzono (data pobrania prób do badań) w dniach 27 lutego, 25 kwietnia, 4 sierpnia, 15 października, a w 2015 r. – 24 lutego, 27 kwietnia, 25 czerwca, 4 września, 28 października i 18 grudnia.

²² W rozumieniu art. 5 pkt 11 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności - Dz. U. z 2014 r. poz. 1645, ze zm.

naruszeniem § 2 ust. 5 rozporządzenia koś z dnia 6 lutego 2015 r. i § 3 ust. 1 wcześniejszego rozporządzenia w tej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 184-200 i 1313-1314)

Wyjaśniając powyższe Prezes Zarządu Spółki podał, iż osad z bieżącej produkcji był dołączany do osadu przebadanego, ponieważ konstrukcja i wielkość placu uniemożliwiała jego oddzielenie. Zaznaczył również, że technologia odwadniania osadu i jego chemicznej higienizacji wapnem jest stabilna i zapewnia wytwarzanie osadu o stałym składzie. Ilość wapnia w suchej masie jest wysoka i wynosi za lata 2014 – 2015 – 19,8%, co w przeliczeniu na wodorotlenek wapnia wynosi 36,6% s.m.o. Stwierdził również, że w przeszłości nie było negatywnego wyniku badania osadu. Zadeklarował także dokonanie modernizacji oczyszczalni również pod kątem rozdzielania osadów.

(dowód: akta kontroli str. 201-204)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że ustalanie masy osadu wydawanego odbiorcy na podstawie szacunkowego wyliczenia jego masy mogło skutkować przekroczeniem dawek osadów dopuszczalnych do stosowania na gruntach, o których mowa w §§ 3 ust. 5-7 rozporządzeń koś.

Ocena częściowa

Spółka prawidłowo postępowała z osadami na terenie Oczyszczalni poprzez ich higienizowanie i zapewnienie wymaganych badań fizykochemicznych. Stwierdzono nieprawidłowość polegającą na magazynowaniu zmieszanych osadów objętych badaniem laboratoryjnym z osadami niezbadanymi, a w konsekwencji na wydawaniu odbiorcom częściowo nieprzebadanego osadu.

4. Zagospodarowanie osadów ściekowych

Opis stanu
faktycznego

4.1. Wytworzone osady po procesie higienizacji wywożone były w celu wykorzystania ich w rolnictwie na pola, na podstawie zawartych umów z dysponentami gruntów. W okresie objętym kontrolą osady przekazano w następujących terminach:

- w 2014 r. w dniach: 30 kwietnia – 2.550 Mg; 30 września – 3.130 Mg i 28 listopada – 2.580 Mg na 10 działek o łącznej powierzchni 462,9500 ha w miejscowości Nowe Miasto,
- w 2015 r. w dniach: 30 marca – 150 Mg; 30 lipca – 2.000 Mg, 30 września 2.000 Mg i 30 listopada – 1.600 Mg na 13 działek o łącznej powierzchni 318,6609 ha w miejscowościach: Czarnotki, Gorzyce, Pętkowo, Zaniemyśl, Miłosław i Środa Wielkopolska.

Zgodnie z treścią art. 20 ust. 3 pkt 1 i ust. 5 ustawy o odpadach, osady gromadzone w Oczyszczalni były poddawane odzyskowi na obszarze województwa wielkopolskiego, tj. na terenie województwa, na którym zostały wytworzone.

(dowód: akta kontroli str. 150-177, 280-314, 326-1314 i 1363)

4.2. Laboratoria wykonujące badania gruntów oraz dokonujące poboru prób do badań, posiadały akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wszystkie wykonywane oznaczenia i pobór prób. W raportach z badań laboratoryjnych wszystkich gruntów, na których stosowane były osady, podawano metody referencyjne badań oraz sposób poboru prób osadu do badań, które były zgodne z metodami ujętymi w załącznikach nr 5 do rozporządzeń koś oraz sposobem poboru próbek wskazanym w §§ 6 tych rozporządzeń. Wyniki badań przekazywane były dysponentom gruntów przed ich odbiorem z Oczyszczalni.

(dowód: akta kontroli str. 326-1314)

4.3. W umowach zawartych przez Spółkę z odbiorcami osadów ustalono m.in., że:

- osady będą zagospodarowane przez odbiorcę zgodnie z ustawą o odpadach, właściwym rozporządzeniem koś oraz „Programem rolniczego wykorzystania osadów z oczyszczalni ścieków w Środzie Wielkopolskiej” opracowanym przez pracownię projektową z Poznania,
- osady będą odbierane transportem odbiorcy,
- Spółka wykona stosowne analizy osadów i gruntów, na których będą one stosowane i przekaze odbiorcy informacje o wynikach analiz i wysokościach dawek do stosowania na poszczególnych gruntach,
- odbiorca jest obowiązany do zastosowania osadu bezpośrednio po jego odbiorze poprzez zmieszanie go z gruntem na działkach wcześniej uzgodnionych ze Spółką oraz pisemnego potwierdzenia zastosowania osadu z podaniem numerów działek, na których osad był zastosowany,
- integralną częścią umowy jest wykaz działek, harmonogram nawożenia oraz wzór potwierdzenia stosowania osadu.

(dowód: akta kontroli str. 150-177)

4.4. Przy stosowaniu osadów na gruntach przestrzegano zakazów określonych w art. 96 ust. 12 ustawy o odpadach oraz były one niezwłocznie mieszane z gruntem albo wprowadzane do niego, zgodnie z wymogami §§ 4 rozporządzeń koś.

(dowód: akta kontroli str. 1364-1368)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Spółka zagospodarowywała osady, poprzez ich rozprowadzanie na gruntach rolnych.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³, wnosi o:

- 1) podjęcie działań w celu oddzielenia osadów przebadanych laboratoryjnie od osadów niebadanych – pozostających w trakcie ich magazynowania na terenie Oczyszczalni,
- 2) wydawanie odbiorcom do zagospodarowania wyłącznie osadów przebadanych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

²³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 16 maja 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Krystian Polus
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis